ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. เถโรปิ (ติสฺโส) สุตฺตญฺเจว สูจิโย จ สํวิทหิตฺวา จีวรการเก ทหรสามเณเร สนฺนิปาเตตฺวา ภคินิยา สนฺติกํ คนฺตฺวา ตํ เม สาฏกํ เทถ จีวรํ การาเปสฺสามีติ อาห ฯ สา นวหตฺถํ สาฏกํ นีหริตฺวา กนิฏฺฐภาติกสฺส หตฺเถ ฐเปสิ ฯ โส ตํ คเหตฺวา วิจาเรตฺวา มม สาฏโก ถูโล อฏฺฐหตฺโถ อยํ สุขุโม นวหตฺโถ นายํ มม สาฏโก ตุมฺหากํ เอส น เม อิมินา อตฺโถ ตเมว เม เทถาติ อาห ฯ ภนฺเต ตุมฺหากเมว เอโส คณฺหถ นนฺติ ฯ โส เนว อิจฺฉิ ฯ อถสฺส อตฺตนา กตกิจฺจํ สพฺพํ อาโรเจตฺวา ภนฺเต ตุมฺหากเมว เอส คณฺหถ นนฺติ อทาสิ ฯ โส ตํ อาทาย วิหารํ คนฺตฺวา จีวรกมฺมํ ปฏฺฐเปสิ ฯ อถสฺส ภคินี จีวรการกานํ อตฺถาย ยาคุภตฺตาทีนิ สมฺปาเทสิ ฯ จีวรสฺส นิฏฺฐิตทิวเส ปน อติเรกสกฺการํ กาเรสิ ฯ โส จีวรํ โอโลเกตฺวา ตสฺมึ อุปฺปนฺนสิเนโห เสฺวทานิ นํ ปารุปิสฺสามีติ สหริตฺวา จีวรวํเส ฐเปตฺวา ตํ รตฺตึ ภุตฺตาหารํ ชิราเปตุํ อสกฺโกนฺโต กาลํ กตฺวา ตสฺมึเยว จีวเร อูกา หุตฺวา นิพฺพตฺติ ฯ ภคินีปิสฺส กาลกิริยํ สุตฺวา ภิกฺขูนํ ปาเทสุ ปวตฺตมานา โรทิ ฯ ภิกฺขู ตสฺส สรีรกิจฺจํ กตฺวา คิลานุปฏฺฐากสฺส อภาเวน ตํ สงฺฆสฺเสว ปาปุณาติ ภาเชสฺสาม นนฺติ ตํ จีวรํ นีหราเปสุ ฯ อูกา อิเม มม สนฺตกํ วิลุมฺปนฺตีติ วิรวนฺตี อิโต จิโต จ สนฺธาวิ ฯ สตฺถา คนฺธกุฏิยํ นิสินฺโน ว ทิพฺพาย โสตธาตุยา ตํ สทฺทํ สุตฺวา อานนฺท ติสฺสสฺส จีวรํ อภาเชตฺวา สตฺตาหํ นิกฺขิปิตุํ วเทหีติ อาห ฯ เถโร ตถา กาเรสิ ฯ

แปล โดยพยัญชนะ

๒. สาปิ สตฺตเม ทิวเส กาลํ กตฺวา ตุสิตวิมาเน นิพฺพตฺติ ฯ สตฺถา อฏฺฐเม ทิวเส ติสฺสสฺส จีวรํ ภาเชตฺวา คณฺหนฺตูติ อาณาเปสิ ฯ ภิกฺขู ตถา กรึสุ ฯ ภิกฺขู ธมฺมสภายํ กถํ สมุฏฺฐาเปสุ กสฺมา นุ โข สตฺถา ติสฺสสฺส จีวรํ สตฺต ทิวเส ฐปาเปตฺวา อฏฺฐเม ทิวเส คณฺหิตุํ อนุชานีติ ฯ สตฺถา ภิกฺขเว ติสฺโส อตฺตโน จีวเร อูกา หุตฺวา นิพฺพตฺโต ตุมฺเหหิ ตสฺมึ ภาชิยมาเน อิเม มม สนฺตกํ วิลุมฺปนฺตีติ วิรวนฺโต อิโต จิโต จ ธาวิ โส ตุมฺเหหิ จีวเร คยฺหมาเน ตุมฺเหสุ มนํ ปทุสฺสิตฺวา นิรเย นิพฺพตฺเตยฺย เตนาหํ จีวรํ นิกฺขิปาเปสึ อิทานิ ปน โส ตุสิตวิมาเน นิพฺพตฺโต เตน โว มยา จีวรคฺคหณํ อนุญฺญาตนฺติ วตฺวา ปุน เตหิ ภาริยา วต อยํ ภนฺเต ตณฺหา นามาติ วุตฺเต อาม ภิกฺขเว อิเมสํ สตฺตานํ ตณฺหา นาม ภาริยา ยถา อยโต มลํ อุฏฺฐหิตฺวา อยเมว ขาทติ วินาเสติ อปริโภคํ กโรติ เอวเมวายํ ตณฺหา อิเมสํ สตฺตานํ อพฺภนฺตเร อุปฺปชฺชิตฺวา เต สตฺเต นิรยาทีสุ นิพฺพตฺตาเปติ วินาสํ ปาเปตีติ วตฺวา อิมํ คาถมาห

อยสา ว มลํ สมุฏฺฐาย
ตทุฏฺฐาย ตเมว ขาทติ
เอวํ อติโธนจารินํ
สานิ กมฺมานิ นยนฺติ ทุคฺคตินฺติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. แม้ อ.พระเถระ จัดแจงแล้ว ซึ่งด้ายด้วยนั่นเทียว ซึ่งเข็ม ท. ด้วย ยังภิกษุหนุ่มและสามเณร ท. ผู้กระทำซึ่งจีวรให้ประชุมกันแล้ว ไปแล้ว สู่สำนัก ของพี่สาว กล่าวแล้วว่า อ.ท่าน จงให้ ซึ่งผ้าสาฎกนั้น แก่อาตมภาพ, อ.อาตมภาพยังบุคคลจักให้กระทำ ซึ่งจีวรดังนี้ ฯ อ.พี่สาวนั้นนำออกแล้วซึ่งผ้าสาฎก อันมีศอกเก้าเป็นประมาณ วางไว้แล้ว ใกล้มือ ของน้องชายผู้น้อยที่สุด ฯ อ.พระเถระนั้น ถือเอาแล้ว ซึ่งผ้าสาฎกนั้น พิจารณาแล้ว กล่าวแล้วว่า อ.ผ้าสาฎก ของอาตมภาพเป็นผ้าเนื้อหยาบ เป็นผ้ามีศอกแปดเป็นประมาณ ย่อมเป็น, อ.ผ้าสาฎกนี้ เป็นผ้าเนื้อละเอียด เป็นผ้ามีศอกเก้าเป็นประมาณ ย่อมเป็น, อ.ผ้าสาฎกนี้ เป็นผ้าสาฎก ของอาตมภาพย่อมเป็น หามิได้, อ.ผ้าสาฎกนั่น เป็นผ้าสาฎก ของท่าน ย่อมเป็น, อ.ความต้องการ ด้วยผ้าสาฎกนี้ มีอยู่ แก่อาตมภาพ หามิได้, อ.ท่าน ขอจงให้ ซึ่งผ้าสาฎกนั้นนั่นเทียว แก่อาตมภาพ ดังนี้ ฯ อ.พี่สาวนั้น กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.ผ้าสาฎกนั่น เป็นผ้าสาฎกของท่านนั่นเทียว ย่อมเป็น, อ.ท่าน ขอจงรับ ซึ่งผ้าสาฎกนั้น ดังนี้ ฯ อ.พระเถระนั้น ไม่ปรารถนาแล้วนั่นเทียว ฯ ครั้งนั้น อ.พี่สาว บอกแล้ว ซึ่งกิจอันตนกระทำแล้ว ทั้งปวง แก่พระเถระนั้น กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.ผ้าสาฎกนั่น เป็นผ้าสาฎก ของท่านนั่นเทียว ย่อมเป็น, อ.ท่าน ขอจงรับ ซึ่งผ้าสาฎกนั้น ดังนี้ ได้ถวายแล้ว ฯ อ.พระเถระนั้น ถือเอาแล้วซึ่งผ้าสาฎกนั้น ไปแล้ว สู่วิหาร เริ่มตั้งแล้ว ซึ่งกรรมคืออันเย็บซึ่งจีวร ฯ ครั้งนั้น อ.พี่สาว ของพระเถระนั้น ยังวัตถุ ท. มีข้าวต้มและข้าวสวยเป็นต้น ให้ถึงพร้อมแล้ว เพื่อประโยชน์ แก่ภิกษุหนุ่มและสามเณร ท. ผู้กระทำซึ่งจีวร ฯ ก็ อ.พี่สาวนั้น ยังบุคคลให้กระทำแล้ว ซึ่งสักการะอันยิ่งเกิน ในวันแห่งจีวร

สำเร็จแล้ว ฯ อ.พระเถระนั้น แลดูแล้ว ซึ่งจีวร เป็นผู้มีความรักอันเกิดขึ้นแล้วในจีวรนั้น เป็น คิดแล้วว่า อ.เรา จักห่ม ซึ่งจีวรนั้น ในกาลนี้ ในวันพรุ่งดังนี้ ม้วนแล้ว วางไว้แล้ว บนราวแห่งจีวร ไม่อาจอยู่ เพื่ออันยังอาหารอันตนฉันแล้วให้ย่อย กระทำแล้ว ซึ่งกาละ ในราตรีนั้น เป็นเล็น เป็น บังเกิดแล้วที่จีวรนั้นนั่นเทียว ฯ แม้ อ.พี่สาว ฟังแล้ว ซึ่งการกระทำซึ่งกาละของพระเถระนั้น ร้องไห้กลิ้งเกลือกอยู่แล้ว ใกล้เท้า ท. ของภิกษุ ท.ฯ อ.ภิกษุ ท. กระทำแล้ว ซึ่งกิจคืออันยังสรีระให้ไหม้ของพระเถระนั้น กล่าวแล้วว่า อ.จีวรนั้น ย่อมถึง แก่สงฆ์นั่นเทียว เพราะความไม่มีแห่งคิลานุปัฏฐาก, อ.เรา ท. จักแบ่ง ซึ่งจีวรนั้น ดังนี้ ยังกันและกันให้นำออกไปแล้ว ซึ่งจีวรนั้น ฯ อ.เล็นร้องอยู่ว่า อ.ภิกษุ ท. เหล่านี้ ย่อมยื้อแย่ง ซึ่งจีวรอันเป็นของมีอยู่ ของเราดังนี้ แล่นไปพร้อมแล้ว ข้างนี้ด้วย ข้างนี้ด้วย ฯ อ.พระศาสดา ประทับนั่งแล้วในพระคันธกุฎีเทียว ทรงสดับแล้ว ซึ่งเสียง นั้น ด้วยพระโสตธาตุ อันเป็นทิพย์ ตรัสแล้วว่า ดูก่อนอานนท์ อ.เธอ จงบอก เพื่ออันไม่แบ่งซึ่งจีวร ของติสสะแล้วจึงเก็บไว้ ตลอดวันเจ็ด ดังนี้ ฯ อ.พระเถระ ได้กระทำแล้ว เหมือนอย่างนั้น ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ในวันที่ ๗ แม้เล็นนั้นกระทำกาละ บังเกิดแล้วในวิมานชั้นดุสิต ฯ ในวันที่ ๘ พระบรมศาสดารับสั่งว่า ภิกษุทั้งหลายจงแบ่งจีวรของติสสะแล้วถือเอา ฯ พวกภิกษุทำอย่างนั้นแล้ว ฯ พวกภิกษุสนทนากันในโรงธรรมว่า เหตุไรหนอแล พระบรมศาสดาจึงให้เก็บจีวรของพระติสสะไว้ ๗ วันแล้วทรงอนุญาตเพื่อถือเอาในวันที่ ๘ ฯ พระบรมศาสดาตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ติสสะบังเกิดเป็นเล็นที่จีวรของตน เมื่อพวกเธอแบ่งจีวรนั้นอยู่ก็วิ่งพล่านร้องไปอยู่ข้างโน้นข้างนี้ว่า ภิกษุพวกนี้แย่งจีวรอันเป็นของเรา เมื่อพวกเธอถือเอาจีวรอยู่ ติสสะขัดใจในพวกเธอแล้วจะพึงบังเกิดในนรก เพราะฉะนั้น เราจึงให้เก็บจีวรไว้ แต่บัดนี้ เธอบังเกิดในวิมานชั้นดุสิตแล้ว เพราะเหตุนั้น เราจึงอนุญาต

การถือเอา(แจก) จีวรแก่พวกเธอแล้ว เมื่อภิกษุเหล่านั้นกราบทูลอีกว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขึ้นชื่อว่าตัณหานี้หยาบหนอ จึงตรัสว่า อย่างนั้น ภิกษุทั้งหลาย ขึ้นชื่อว่าตัณหาของสัตว์เหล่านี้หยาบ สนิมตั้งขึ้นแต่เหล็กย่อมกัดเหล็กนั่นเอง ย่อมให้เหล็กพินาศไป ทำให้เป็นของใช้สอยไม่ได้ ฉันใด ตัณหานี้ก็ฉันนั้นเหมือนกัน เกิดขึ้นในภายในของสัตว์เหล่านี้แล้วย่อมให้สัตว์เหล่านั้นบังเกิดในอบายมีนรกเป็นต้น ให้ถึงความพินาศไป ดังนี้แล้วจึงตรัสพระคาถานี้ว่า

สนิมตั้งขึ้นแต่เหล็กนั่นแหละ ครั้นตั้งขึ้น
แต่เหล็กนั้น แล้วก็กัดเหล็กนั่นเอง ฉันใด
กรรมทั้งหลายของตน ย่อมนำบุคคลผู้มัก
ประพฤติล่วงปัญญาชื่อว่าโธนา ไปสู่ทุคติ
ฉันนั้น ฯ
